

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษางานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยในการเลือกใช้สื่อโปสการ์ดของผู้โฆษณา และการเปิดรับ ทศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อสื่อโปสการ์ด และต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ด” ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยข้อมูลบุคคลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) จากบริษัทเจ้าของสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ดเพื่อศึกษาถึงปัจจัยในการเลือกใช้สื่อประเภทนี้ และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยอาศัยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในการวัดการเปิดรับ ทศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อสื่อโปสการ์ด และต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ด โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกาโฆษณา สื่อโฆษณา พฤติกรรมผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ บทความวารสารต่างประเทศ เอกสารอ้างอิงจากบริษัทผู้ผลิตสื่อโปสการ์ด งานวิจัยต่างๆ นอกจากนี้ยังมีเทปบันทึกภาพโทรทัศน์การสัมภาษณ์บุคคลจากบริษัทผู้ผลิตสื่อโปสการ์ด “Post-Card Co.,Ltd.” ในรายการผู้หญิง 2000 ของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี และข้อมูลในสื่ออิเล็กทรอนิกส์จากเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๑. ส่วนที่ 1 : การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

เป็นการวิจัยที่อาศัย การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) ซึ่งเป็นวิธีการในการสัมภาษณ์ข้อมูลต่างๆ จากเจ้าของสินค้าอย่างละเอียด เพื่อทราบถึงสาเหตุหรือปัจจัยในการเลือกใช้สื่อโปสการ์ดในการโฆษณาสินค้า และขั้นตอนในการจัดทำสื่อโปสการ์ด รวมทั้งประสิทธิผลและผลตอบรับที่ได้จากผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าของสินค้าที่เลือกใช้สื่อโปสการ์ด โดยการสัมภาษณ์ตัวแทนบุคคลจากฝ่ายการตลาด หรือ ฝ่ายที่รับผิดชอบดูแลในด้านงานโฆษณาของบริษัทเจ้าของสินค้าเหล่านี้ เช่น ผู้จัดการฝ่ายการตลาด (Marketing Manager) หรือผู้จัดการฝ่ายโฆษณา (Advertising Manager) เป็นต้น

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกสัมภาษณ์เจาะลึกเจ้าของสินค้าที่เป็นผู้เลือกใช้สื่อโปสการ์ดกับบริษัทผู้ผลิตสื่อโปสการ์ด Take-it Freecard Publishing Co.,Ltd. และบริษัท Post-Card Co.,Ltd จำนวนทั้งหมด 7 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น

◆ เจ้าของสินค้าที่เลือกใช้สื่อโปสการ์ดโดยผ่านบริษัทตัวแทนโฆษณา (Advertising agency) จำนวน 3 แห่ง

1.	คุณ ภัสภักดิ์ ดีดับเชิญ	ตำแหน่ง	ผู้จัดการผลิตภัณฑ์อาวุโส
	บริษัท Riche Monde (Bangkok) Limited.		สัมภาษณ์ 7 มีนาคม 2544
2.	คุณ กรณ์ทฤทธิ เกตุสัมพันธ์	ตำแหน่ง	ผู้จัดการประจำประเทศไทย
	บริษัท Lycosasia Co.,Ltd.		สัมภาษณ์ 16 มีนาคม 2544
3.	คุณ อรณรงค์ วิบูลย์ศรีธนย์	ตำแหน่ง	ผู้จัดการผลิตภัณฑ์
	บริษัท Beiersdorf Co.,Ltd		สัมภาษณ์ 26 มีนาคม 2544

◆ เจ้าของสินค้าที่เลือกใช้สื่อโปสการ์ดโดยไม่ผ่านบริษัทตัวแทนโฆษณา จำนวน 4 แห่ง

1.	คุณ ทรงศิริ โควินท์	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด
	บริษัท Sabina Fareast Co.,Ltd.		สัมภาษณ์ 16 มีนาคม 2544
2.	คุณ วิทิศา ธิระพร	ตำแหน่ง	ผู้บริหารงานด้านโฆษณา
	บริษัท ITV public Company Limited.		สัมภาษณ์ 7 มีนาคม 2544
3.	คุณ วราภรณ์ บุขราคัมวงษ์	ตำแหน่ง	ผู้จัดการทั่วไป
	บริษัท Manhattan Photoenvogue Co.,Ltd.		สัมภาษณ์ 8 มีนาคม 2544
4.	คุณ ชนิน ปิณฑานนท์	ตำแหน่ง	กรรมการผู้จัดการ
	บริษัท Oakley (Thailand) Co.,Ltd.		สัมภาษณ์ 16 มีนาคม 2544

การที่ผู้วิจัยเลือกแบ่งสัมภาษณ์เจ้าของสินค้าตามที่แสดงไว้ในข้างต้น ทั้งนี้ก็เพราะต้องการทราบถึงความแตกต่างในขั้นตอน กระบวนการต่างๆ ในการตัดสินใจเลือกใช้สื่อโปสการ์ดระหว่างเจ้าของสินค้าที่เลือกใช้สื่อโปสการ์ดโดยผ่านบริษัทตัวแทนโฆษณา และเจ้าของสินค้าที่เลือกใช้สื่อโปสการ์ดโดยไม่ผ่านบริษัทตัวแทนโฆษณา

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกเจ้าของสินค้าที่จะสัมภาษณ์ โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกดังต่อไปนี้

1. เป็นเจ้าของสินค้าที่มีงบประมาณในการใช้สื่อโปสเตอร์สูง โดยไม่ต่ำกว่า 100,000 บาท
2. มีการใช้สื่อโปสเตอร์ระยะยาวอย่างต่อเนื่องภายใน 1 ปี โดยไม่ต่ำกว่า 3 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth interview) ซึ่งผู้วิจัยได้มาจากการศึกษาข้อมูลเอกสารอ้างอิงต่างๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้เป็นคำถามขึ้นมา สำหรับแนวคำถามในการวิจัยครั้งนี้จะประกอบไปด้วยคำถามหลักหรือหัวข้อสำคัญที่กำหนดขึ้น เพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัยทุกประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์และปัจจัยในการเลือกใช้สื่อโปสเตอร์ของเจ้าของสินค้า รวมทั้งผลที่ได้รับจากการใช้สื่อโปสเตอร์ดังกล่าว โดยมีแนวคำถามที่นำมาใช้ในการศึกษารวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมายของสินค้า
2. วัตถุประสงค์ในการเลือกใช้สื่อโปสเตอร์
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สื่อโปสเตอร์ของเจ้าของสินค้า
4. กระบวนการและขั้นตอนในการจัดทำสื่อโปสเตอร์
5. หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้บริการผู้ผลิตสื่อโปสเตอร์ของเจ้าของสินค้า
6. ระยะเวลาและความถี่ในการใช้สื่อโปสเตอร์
7. ความคุ้มค่าในการใช้สื่อโปสเตอร์
8. ผลตอบรับของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อสินค้าและตราสินค้าที่ได้โฆษณาในสื่อโปสเตอร์
9. ความพึงพอใจของเจ้าของสินค้าที่มีต่อผลที่ได้รับจากผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย
10. วิธีการวัดประสิทธิผลและผลตอบรับที่ได้จากการใช้สื่อโปสเตอร์
11. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อโปสเตอร์
12. เจ้าของสินค้าได้มีการวางแผนที่จะนำสื่อโปสเตอร์ไปใช้เป็นช่องทางในการส่งเสริมการขายต่างๆ หรือเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมทางการตลาดหรือไม่
13. การวางแผนการในอนาคตสำหรับการใช้สื่อโปสเตอร์ของเจ้าของสินค้า
14. เจ้าของสินค้าต้องการเพิ่มรูปแบบในการใช้สื่อโปสเตอร์หรือไม่
15. เจ้าของสินค้ามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับรูปแบบต่างๆ ของสื่อโปสเตอร์ในต่างประเทศ
16. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของเจ้าสินค้าที่มีต่อสื่อโปสเตอร์และผู้ผลิตสื่อโปสเตอร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างคำถามที่แน่นอน และสัมภาษณ์เจ้าของสินค้าที่ใช้สื่อโปสเตอร์โดยการซักถามอย่างละเอียดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์และปัจจัยในการเลือกใช้สื่อโปสเตอร์ของเจ้าของสินค้า รวมทั้งผลที่ได้รับจากการใช้สื่อดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้เปิดโอกาสให้เจ้าของสินค้าได้แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับสื่อโปสเตอร์อีกด้วย

วิธีดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการซักถามผู้ให้สัมภาษณ์ไปตามประเด็นที่วางไว้โดยไม่มีคำถามคำตอบที่กำหนดไว้ตายตัว ผู้วิจัยสามารถดัดแปลงยืดหยุ่นตามลำดับคำถาม และเพิ่มเติมประเด็นคำถามต่างๆ ได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ ในขณะที่ได้ทำการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการทั้งหมด หากคำตอบที่ได้รับยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ผู้วิจัยก็จะตั้งคำถามให้เจาะลึกหาข้อมูลที่เห็นว่าเกี่ยวข้องต่อไปเรื่อยๆ โดยไม่มีข้อจำกัด ทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้ง ชัดเจนและถูกต้อง อีกทั้งเป็นการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามได้อย่างอิสระ และละเอียดทุกแง่มุมตรงตามความต้องการของผู้ตอบอย่างแท้จริงซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่การวิเคราะห์ข้อมูลได้ นอกจากนี้ในการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการบันทึกข้อมูลทั้งหมดไว้ในเทปบันทึกเสียงอีกด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีทั้งหมดจากเอกสาร และจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมาประกอบกับแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่กำหนดไว้เป็นกรอบ เพื่อช่วยให้การวิเคราะห์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้นจะถูกถอดคำสนทนาจากเทปบันทึกเสียงที่ได้บันทึกไว้ในระหว่างการสัมภาษณ์ จากนั้นจะนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาตีความในลักษณะของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายคำตอบของแนวคำถามที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าของสินค้าต่างๆ

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำเสนอจากรายงานการวิจัยในส่วนของ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นรูปแบบของการสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนในประเด็นเดียวกัน

ส่วนที่ 2 : การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยอาศัยแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อวัดการเปิดรับ ทศนคติของผู้บริโภคต่อสื่อโปสการ์ด และต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ด

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของสื่อโปสการ์ด โดยการตรวจสอบการเปิดรับ ทศนคติของกลุ่มเป้าหมายต่อสื่อโปสการ์ด และต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ดนั้น ผู้บริโภคมีการเปิดรับสื่อโปสการ์ดแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งผู้บริโภคมียุทธศาสตร์ ทศนคติ มีความรู้สึก และความคิดเห็นต่อสื่อโปสการ์ดและตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ดอย่างไรบ้าง นอกจากนี้ผู้บริโภคมองแนวโน้มที่จะนำสื่อโปสการ์ดไปใช้ประโยชน์หรือไม่อย่างไร และมีความตั้งใจหรือมีแนวโน้มที่จะซื้อสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ดหรือไม่ อย่างไร

ประชากร

ประชากรกลุ่มเป้าหมายสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 15-35 ปี ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,818,881 คน (ข้อมูลสถิติประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2543 จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งรวบรวมโดย กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ) ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงอายุระหว่าง 15-35 ปี ตามกลุ่มเป้าหมายจริงของสื่อโปสการ์ด

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยจะคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 15-35 ปี และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยคำนวณตามหลักการแปรผันร่วมกันระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดขึ้น จากตารางการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (อ้างถึงในวิเชียร เกตุสิงห์, 2537: 29) ด้วยสูตร

$$n = \frac{N}{(1 + Ne^2)}$$

n คือ จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร (1,818,881 คน)

e คือ ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

โดยให้ค่าความน่าเชื่อถือของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 95 % ยอมให้เกิดความผิดพลาดได้ไม่เกิน 5 %

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มคนวัยทำงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งพาณิชย์กรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นที่ตั้งของบริษัท สำนักงาน มหาวิทยาลัย ศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้าต่างๆ ร้านอาหาร ร้านกาแฟ สถานบันเทิงเริงรมย์ ตามแหล่งชุมชนต่างๆ โดยสถานที่เหล่านี้จะต้องมีชั้นวางไปสการ์ดอันเป็นแหล่งที่กลุ่มเป้าหมายสามารถพบเห็น และสามารถหยิบฟรีไปสการ์ดได้โดยสะดวก ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าสถานที่ต่างๆ เหล่านี้น่าจะเป็นที่รวมของกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มคนวัยทำงาน ทั้งนี้จากแผนที่แสดงการใช้ที่ดินในเขตกรุงเทพมหานคร (2539) ได้ระบุพื้นที่พาณิชย์กรรมไว้ 16 เขต ดังนี้

1. เขตบางรัก	9. เขตพญาไท
2. เขตบางเขน	10. เขตห้วยขวาง
3. เขตบางกะปิ	11. เขตคลองสาน
4. เขตปทุมวัน	12. เขตสาทร
5. เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	13. เขตจตุจักร
6. เขตพระโขนง	14. เขตคลองเตย
7. เขตธนบุรี	15. เขตราชเทวี
8. เขตสัมพันธวงศ์	16. เขตลาดพร้าว

ขั้นตอนที่ 2   สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ใช้วิธีจับสลากเพื่อเลือกสถานที่ที่จะเก็บข้อมูลให้เหลือจำนวนเขตเพียงครั้งเดียว ซึ่งก็คือ 8 เขต โดยกำหนดให้แต่ละเขตมีจำนวนละ 50 คน

1. เขตคลองเตย	5. เขตสาทร
2. เขตปทุมวัน	6. เขตบางรัก
3. เขตพระโขนง	7. เขตราชเทวี
4. เขตจตุจักร	8. เขตธนบุรี

ขั้นตอนที่ 3   วิธีสุ่มแบบกำหนดตัวอย่าง (Quota Sampling)

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 400 คน กำหนดให้มีกลุ่มตัวอย่างเพศชายจำนวน 200 คน และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงจำนวน 200 คน โดยแบ่งให้กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีจำนวนเท่ากับกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงเช่นเดียวกันทั้ง 8 เขต ดังนั้นในแต่ละเขตจึงมีกลุ่มตัวอย่างเพศชายจำนวน 25 คน และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงเพศหญิงจำนวน 25 คน รวมกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงทั้งสิ้นเขตละ 50 คน

ขั้นตอนที่ 4   สุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก เช่น สถานที่ทำงานในตึกต่างๆ เฉพาะตึกที่มีการติดตั้งชั้นวางไปสการ์ดเท่านั้น ศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า ร้านหนังสือ ร้านอาหาร ร้านกาแฟ สถานเริงรมย์และผับต่างๆ เป็นต้น

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกออกเป็น ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในแต่ละสมมติฐาน ดังนี้

- สมมติฐานข้อที่ 1** กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันจะมีการเปิดรับสื่อโปสการ์ดแตกต่างกัน
- ตัวแปรอิสระ - ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้
- ตัวแปรตาม - การเปิดรับสื่อโปสการ์ด
- สมมติฐานข้อที่ 2** การเปิดรับสื่อโปสการ์ดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของผู้บริโภคต่อสื่อโปสการ์ด
- ตัวแปรอิสระ - การเปิดรับสื่อโปสการ์ด
- ตัวแปรตาม - ทัศนคติของผู้บริโภคต่อสื่อโปสการ์ด
- สมมติฐานข้อที่ 3** การเปิดรับสื่อโปสการ์ดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของผู้บริโภคต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ด
- ตัวแปรอิสระ - การเปิดรับสื่อโปสการ์ด
- ตัวแปรตาม - ทัศนคติของผู้บริโภคต่อตราสินค้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม

แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นจากการค้นคว้าและดัดแปลงเอกสาร งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามนี้จะประกอบไปด้วยคำถามที่มีลักษณะปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) และคำถามที่มีลักษณะปลายปิด (Close-ended Questionnaire) โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อโปสการ์ดของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริโภคต่อสื่อโปสการ์ด

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริโภคต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ด

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาในสื่อโปสการ์ด

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

1. นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรง (Validity)

โดยนำแบบสอบถามที่ได้เรียบเรียงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์และนักวิชาการทางด้านที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษา (Wording) เพื่อขอคำแนะนำในการตรวจสอบแก้ไข ก่อนนำไปเก็บข้อมูล

2. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

โดยนำไปทดลองใช้ (Pretest) กับกลุ่มเป้าหมายชายและหญิงที่มีอายุ 15-35 ปี ซึ่งเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ แต่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อทดสอบว่าคำถามแต่ละข้อ แต่ละตอนในแบบสอบถามสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการหรือไม่ คำถามที่ใช้เหมาะสมหรือไม่ มีความยากหรือง่ายที่จะเข้าใจหรือไม่ และมีอุปสรรคในการตอบคำถามประการใดบ้าง แล้วจึงทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ตอบได้เข้าใจคำถามและสามารถตอบคำถามได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา รวมทั้งตรวจสอบความสัมพันธ์เกี่ยวข้องของเนื้อหา ความเป็นไปได้โดยนำส่วนของคำถามที่สามารถวัดออกมาได้ เป็นคะแนนซึ่งคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS / PC ซึ่งได้ผลจากการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

- ◆ ทดสอบค่าความเชื่อถือในส่วนของคำถามเรื่องการเปิดรับสื่อโปสการ์ด คำถามเกี่ยวกับวัดระดับทัศนคติของผู้บริโภคต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ด คำถามเกี่ยวกับการวัดระดับทัศนคติของผู้บริโภคต่อสื่อโปสการ์ด ซึ่งมีการให้คะแนนชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยใช้สูตร Alpha Coefficient ของ Cronbach (วิเชียร เกตุสิงห์, 2537:93)

$$\alpha = \frac{k}{(k - 1)} \left\{ 1 - \frac{\sum v_i}{v_t} \right\}$$

α	คือ	ค่าความเชื่อถือได้
k	คือ	จำนวนข้อ
v_i	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
v_t	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 3 “เรื่องทัศนคติของผู้บริโภคต่อสื่อโปสการ์ด” ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8.1 และสำหรับตอนที่ 4 “เรื่องทัศนคติของผู้บริโภคต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ด” ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8.4 ภายหลังจากทดสอบแล้วได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามในเรื่องของภาษาที่ใช้ และการตัดทอนหรือเพิ่มเติมเนื้อหาความในแต่ละข้อ เพื่อให้สื่อสารได้ความหมายตามที่ต้องการและได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์แบบก่อนนำไปใช้จริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากสถานที่ที่กำหนดไว้ในวิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถาม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการชี้แจงอธิบายที่มาและวัตถุประสงค์ให้กับกลุ่มตัวอย่างทราบโดยประมาณ รวมทั้งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลได้สังเกตหาผู้ตอบคำถามตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้และสอบถามตามเกณฑ์เพื่อความแน่ใจ จากนั้นจึงแจกแบบสอบถามให้ผู้ตอบคำถามได้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างต้นเดือนกุมภาพันธ์จนถึงต้นเดือนมีนาคม 2544 รวมระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอและสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้การคำนวณค่าสถิติต่างๆ โดยแบ่งเป็น

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

โดยการใช้การแจกแจงความถี่ แสดงตารางแบบริ้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ในการนำเสนอข้อมูลในตาราง เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

- ข้อมูลทางด้านลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้
- การเปิดรับสื่อโปสการ์ดของผู้บริโภค
- ทักษะการคิดของผู้บริโภคต่อสื่อโปสการ์ด
- ทักษะการคิดของผู้บริโภคต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ด

2. การวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Compare means)

ใช้ t-test เพื่อทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ในกลุ่มตัวแปรอิสระที่เป็นเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA) ในการวิเคราะห์กลุ่มตัวแปรอิสระที่เป็นอายุ รายได้ การศึกษา และการเปิดรับสื่อโปสการ์ด

3. การวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Moment Correlation Coefficient)

ใช้การวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ

- การเปิดรับสื่อโปสการ์ดและทักษะการคิดของผู้บริโภคต่อสื่อโปสการ์ด
- การเปิดรับสื่อโปสการ์ดและทักษะการคิดของผู้บริโภคต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ด

การประมวลผลข้อมูล

หลังจากเก็บแบบสอบถามได้ครบถ้วนตามจำนวนแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลทั้งหมด และนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer Plus)

เกณฑ์ในการให้คะแนนและแปลความหมาย

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการวัดตัวแปรดังต่อไปนี้

1. การเปิดรับสื่อโปสการ์ดของผู้บริโภค

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับปริมาณการเปิดรับสื่อโปสการ์ด มีเกณฑ์การวัดจากความบ่อยครั้งในการเปิดรับ และ ความสนใจตั้งใจในการเปิดรับ

1.1 ความบ่อยครั้งโดยเฉลี่ยในการเปิดรับ (ได้เห็น, ได้รับ, ได้หยิบ) สื่อโปสการ์ด

-	3 สัปดาห์ต่อ	1	ครั้ง	1	คะแนน
-	2 สัปดาห์ต่อ	1	ครั้ง	2	คะแนน
-	สัปดาห์ละ	1	ครั้ง	3	คะแนน
-	สัปดาห์ละ	2	ครั้ง	4	คะแนน

1.2 ความบ่อยครั้งโดยเฉลี่ยในการหยิบสื่อโปสการ์ด

-	ไม่เคยหยิบเลย	1	คะแนน
-	หยิบบ้างเป็นบางครั้ง	2	คะแนน
-	หยิบเกือบทุกครั้ง	3	คะแนน
-	หยิบทุกครั้งที่เห็นชั้นวางสื่อโปสการ์ดตามสถานที่ต่างๆ	4	คะแนน

1.3 ความสนใจและความตั้งใจในการเปิดรับสื่อโปสการ์ด

-	ไม่สนใจดู / อ่าน	1	คะแนน
-	ดูเฉพาะรูปภาพสินค้า		
	แต่ไม่อ่านรายละเอียด	2	คะแนน
-	ดูรูปภาพสินค้าและอ่านข้อความ		
	โฆษณาอย่างคร่าวๆ	3	คะแนน
-	ดูรูปภาพสินค้าและอ่านข้อความ		
	โฆษณาอย่างละเอียด	4	คะแนน

1.4 ความบ่อยครั้งโดยเฉลี่ยในการดูรายละเอียดโฆษณาสินค้าในสื่อโปสการ์ด

-	ไม่เคยดูเลย	1	คะแนน
-	บางครั้ง	2	คะแนน
-	นานๆ ครั้ง	3	คะแนน
-	บ่อยครั้ง	4	คะแนน

การกำหนดระดับการเปิดรับสื่อโปสการ์ดของผู้บริโภค โดยการนำคะแนนความบ่อยครั้งในการเปิดรับมารวมกับ คะแนนความบ่อยครั้งในการหยิบสื่อโปสการ์ด คะแนนความสนใจและความตั้งใจในการเปิดรับ คะแนนความบ่อยครั้งในการดูรายละเอียดโฆษณา แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยระดับ 1.00 – 1.99 หมายถึง มีการเปิดรับสื่อโปสการ์ดในระดับต่ำ
- ค่าเฉลี่ยระดับ 2.00 – 2.99 หมายถึง มีการเปิดรับสื่อโปสการ์ดในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยระดับ 3.00 – 4.00 หมายถึง มีการเปิดรับสื่อโปสการ์ดในระดับสูง

2. ทัศนคติของผู้บริโภคต่อสื่อโปสการ์ด

การกำหนดคะแนนคำตอบที่ได้จากทัศนคติของผู้บริโภคต่อสื่อโปสการ์ด มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

-	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน
-	ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
-	เฉยๆ	3	คะแนน
-	เห็นด้วย	4	คะแนน
-	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน

การกำหนดระดับทัศนคติที่มีต่อสื่อโปสการ์ด จากค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่มีต่อสื่อโปสการ์ด โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

- 1.00 – 2.33 หมายถึง ทัศนคติเป็นลบต่อสื่อโปสการ์ด
- 2.34 – 3.66 หมายถึง ทัศนคติเป็นกลางต่อสื่อโปสการ์ด
- 3.67 – 5.00 หมายถึง ทัศนคติเป็นบวกต่อสื่อโปสการ์ด

3. ทัศนคติของผู้บริโภคต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ด

การกำหนดคะแนนคำตอบที่ได้จากทัศนคติของผู้บริโภคต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสการ์ด มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

-	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน
-	ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
-	เฉยๆ	3	คะแนน
-	เห็นด้วย	4	คะแนน
-	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน

การกำหนดระดับทัศนคติต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสเตอร์ จากค่าเฉลี่ยของ
ทัศนคติต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสเตอร์ โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

- 1.00 – 2.33 หมายถึง ทัศนคติเป็นลบต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสเตอร์
- 2.34 – 3.66 หมายถึง ทัศนคติเป็นกลางต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสเตอร์
- 3.67 – 5.00 หมายถึง ทัศนคติเป็นบวกต่อตราสินค้าที่โฆษณาในสื่อโปสเตอร์